

[Poul Hartling.]

er enig med hr. Morten Lange, eller om han er klart uenig med ham. Jeg synes, det var rart at få det at vide.

Så har jeg grund til at sige til statsministeren, at det var rart at høre, han tog så godt imod mine tanker om det nære samfund. Han advarede mig mod at falde i en romantisk grøft — det skal jeg nok passe på ikke at gøre — og kom også med forskellige tanker om, at det jo ikke bare var i byernes erhvervsliv, men også i andelsbevægelserne, der var sket koncentration og fusion osv., og det er jeg da ganske enig med statsministeren i. De tanker, vi har fremsat her, og som betyder meget for os i venstre, drejer sig ikke bare om det lille samfund. Det drejer sig ikke bare om noget for landbrugets skyld, hvad nogle måske ligesom har lagt i det. Det er på en måde lige så meget for storbyens skyld, for det er i storbyen, at forholdene bliver mere og mere umenneskelige, og derfor er det vigtigt, at vi tager de tanker frem.

Så sagde statsministeren videre, at i de større enheder, f. eks. i EF, skulle vi så også prøve at realisere det, og jeg kan kun sige, at jeg er enig med statsministeren. Det må være en nærliggende og en vigtig opgave, at vi prøver at menneskeliggøre tilværelsen også i de større enheder, i de større byer — vi vil jo stadig beholde storbyer og større byer — og i de større internationale sammenhænge; jeg er ganske enig med statsministeren heri.

Men, fortsatte statsministeren, så er det jo mærkeligt, at venstre ikke vil være med til de udmærkede forslag, som socialdemokratiet har stillet om medbestemmelsesret og medejendomsret, altså om det, som man kalder for økonomisk demokrati.

Nu skal jeg ikke gå ind i en lang debat om det, for det får vi jo lejlighed til at komme tilbage til meget snart, men jeg vil gerne sige til statsministeren, at han altså ikke har forstået, at efter vores opfattelse er den afgørende fejl i socialdemokratiets og LOs forslag netop, at man placerer magten og styringen i organisationerne og organisationernes ledelse. Et organisationsvælde fremmer jo ikke det enkelte menneskes rådighed over sin egen tilværelse, medbestemmelsesret over sine egne forhold. Det er netop sådan, at i det moderne samfund trues det enkelte

menneskes selvbestemmelsesret af bureaukrati, af ekspertvælde og af organisationsvælde. Det er for os en meget afgørende fejl ved socialdemokratiets forslag. Mange af tankerne om en medbestemmelsesret, om det enkelte menneskes rådighed over sin egen tilværelse og mulighed for også at få del i ejendomsret, kan vi følges, jeg tror, med mange her i salen om, men den centrale ting i socialdemokratiets forslag kan vi ikke følges med dem i.

Økonomiministeren gjorde et stort og omhyggeligt arbejde med venstres forslag og skildrede for os, hvordan de var efter hans opfattelse. Jeg kan ikke se rettere, end at han ikke har forstået det, vi har sagt. Jeg vil ikke påstå, at han ikke har villet forstå det, for han har da sikkert læst dem grundigt og med en meget god vilje, men viljen har altså ikke slået til, for han har misforstået en del af det meget grundigt, men det har jeg nu bedt venstres økonomisk-politiske ordfører om at forklare økonomiministeren lidt mere indgående, og det vil finde sted lidt senere. Jeg skal bare sige, at de indvendinger, som han rejste mod vort forslag, synes jeg ikke rammer det; og de steder, hvor det ikke er endeligt afklaret, nu vel, dér kunne vi jo forhandle om det, hvis der var vilje til at gå ad den vej, som ville være en effektiv hjælp over for inflationen.

Må jeg sige til indenrigsministeren, at jeg takker ham for et gennemgående imødekommende svar. Der var også venlige ord om det nære samfund, det takker jeg for; ministeren lovede også, der skulle komme redegørelse om de forhold, som jeg har fremsat ønske om, men der var et enkelt punkt, hvor han ikke kunne imødekomme mig, og det var på spørgsmålet om Ledeje-Smørum. Indenrigsministeren sagde: jeg skal være den sidste til at se stort på en folkeafstemning, hvorefter han omgående gjorde det, så der har ikke været nogen lang række at være den sidste i. Han mente, at der var sket det rigtige. Indenrigsministeren har fulgt kommunalreformkommissionens tankegang og forslag. Vi foreslår ham en anden løsning, og vi får jo så se, om ikke det er sådan, at folketinget kan ændre på det, som man dér har stillet op.

Må jeg endelig sige til boligministeren, at det spørgsmål, jeg stillede om indførelse af restriktionerne i de 208 kommuner — er det